

A TENGERPART

NAPILAP

VI. évfolyam.

FIUME, szombat, 1909. január 23.

17. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

A vérbe fulladt mánor.

Amikor ezeket a sorokat írjuk, lehet, hogy nehéz seblázban fetreng a kórágyon egy törekvő, munkás fiatalember, egy magánhivatalnok, aki nem a maga hibájából került oda.

Lehet, hogy súlyos víziói vannak, akinek a felépüléseért könnyező szemekkel egy őszbeborult özvegyasszony: az anyja, egy viruló ifjú leány s egy reményekkel tele, boldog jövődőt álmodó fiatal diák imádkoznak.

Arra a fiatalemberre gondolunk, akit néhány nap előtt négy berugott tiszt — mi kételkedünk az ő teljes beszámíthatatlanságukban — gyáván inzultált, azután megbocsáthatatlanul összekaszabolt.

A mi igazságérzetünk mindig felháborodik és lázong bennünk, ha valakinek ok nélkül való, jogtalan üldözéséről szerzünk tudomást, különösen akkor, ha az ilyen nemtelen eljárás a támogatásra szorult családtagok, rokonok, — de akkor is, ha csak távoli ismerősök léteiket befolyásolja károsan s nekik egyben — másban veszteséget vagy fájdalmat okoz.

A katonatisztek átlatában jómódú ur-emberek. Ha polgárember kerül eléjük, mintha éreznék, hogy ennek a munkája igazság szerint is kissé hasznosabb a dolgozó társadalomra nézve, mint az övék: — mindenesetre előzékenyek velük szemben.

Mért van mégis, hogy a katonatiszt képes és szokott modortalan botrányokat előidézni?

Nem akarunk általánosítani. Amit abban a virágzó dunántúli városban négy részeg ember tett, azt elsősorban az alkohol rovására kell írni. Amit Vay gróf, Taaby, Luby és Schmidt tettek, azt elsősorban részeg emberek, másodsorban dzsentrik és csak harmadsorban egyenruhát és kardot viselő katonatisztek tették. Mert egészen biztosak vagyunk benne, hogy ennek a minősíthetetlen durvaságnak nem egyedül „a katona” az oka!

Kevés a kulturánk. Talán a civilnek nem sokkal több, mint a katonának, de mindenképpen szégyelni való szellemszegénységben él a mi mai társadalmunk.

Nálunk kevesen tudnak művelt emberhez illő tartózkodó modorban szórakozni, de annál többen szeretnek hangos orgával mulatni. Asztalverés, pohártörés, a pincérek sértegetése, a cigánymuzsikus durva dirigálása, a kaszirnó megszégyenítő megszólítása és az idegen vendégek durva lekicsinyelése azok a tulajdonságok, amelyek a legtöbb magyar ember mulatóhangulatát jellemzik. Amik ezek után jönnek: a pofozkodás, a koponyák beverése, azok ennyi „szép vonás” után szinte maguktól következnek.

Annyi a kulturhibánk, annyi a mindennemű bajunk, hogy nagyon hangosnak kell a jókedvünknek lenni, ha feledni és feledtetni akarjuk, hogy nekünk még igen sok önművelődési feladatunkat kell elvégeznünk.

A belénk szorult sok-sok indulatnak szárnyat ad a mánor, ez okozza a nyilvános helyek afférjait. A magyar önértzet túltengése a mánorban, különösen ha azt egy valóságos katonakard is támogatja, — igazán könnyen kitör, hogy ez a szégyenbéllyeges önértzettengés botrányt provokáljon.

S ez nemcsak a katonára, hanem a polgárra is vonatkozik.

Éppen e virtus-természet miatt, mert könnyen lobbanunk, veszedelmes dolog kardot csatolni izzó vérű, mulálni szerető fiatalok oldalára. A fegyver birtokában gyorsabban működik az indulat, felpezsegni, majd lázadoni kezd a vér s ha a részeg ember elvesztett öntudatát már legyüri az indulat: — erőt vesz rajta a vágy — a vérontás perverz gyönyörének élvezése után. Kirepül a hüvelyéből a kard, felnyílik a bicska s ott marad az asztal alatt betört koponyával vagy megszurtt mellrel a polgár, aki görbén mert rápillantani a mulató „ur” kompániára.

A székesfehérvári eset, amennyire nem lokális természetű, épp úgy nem is kínál új tanulságokat.

Régen tudjuk már, hogy éppen a katonák között burjánzik a buta antiszemizmus vadvirága s a katonának csak akkor ember a polgár és zsidó, ha ezeknek szavazatától függ a — fizetésemelés.

Ezeknek az ostoba megítéléseknek, szűk látókörű és hazug életnézeteknek, amik közöttük uralkodnak, első oka a nevelés hiánya általában és a katonai nevelés egyoldalúsága különösen.

Ez különíti el mesterségesen egymástól az embereket s ameddig a nevelés rendszere nálunk nem foglalja magában az emberi becsület tiszteletének és az emberi élet szentségének gondolatát, addig itt ne is várjunk igazi kulturállapotot sehol és semmiben.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület ma pénteken este Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. Az ülés napirendjét már tegnapi számunkban közöltük.

— **Magyar bank Boszniában.** Már több ízben megemlékeztünk arról a bankalapítási mozgalomról, amely a magyar közgazdaságnak az anektált tartományokban van hivatva újabb fejlődési feltételeket keresni.

Most ennek a bosnyák-hercegovinai magyar banknak megalakulásáról vesszük a hírt a következőkben:

A Szab. bosnyák-hercegovinai agrár- és kereskedelmi bank tegnap tartotta Szerajevóban alakuló közgyűlését Láczy Leó főrendiházi tag elnöklete alatt. A közgyűlés, melyen a bosnyák-hercegovinai országos kormány megbízásából kormánybiztosi minőségben Brodnik Ferenc kerületi előljáró vett részt, egyhangulag elfogadta a közös pénzügyminisztérium által már előzőleg jóváhagyott alapítási tervezetet, valamint az alapszabályokat és kmet-megváltási üzletre vonatkozó, az országos kormány által egyetértőleg megállapított szabályokat.

A közgyűlés a részvénytőkét 8 millió korona névértékben állapította meg, és a megtöréni első 30 százalékos befizetést bejegyeztette. Az igazgatóság tagjaivá választották: Láczy Leó, Weiss Fülöp, Vas Ferenc, Zala Adolf, dr. Dimitrijevic Lázár, Kapetanovic Risabeg, dr. Mandic Nikola és Salom Jesua. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Samonkovic S. Risto, Mesic Ademaga, Décsi Viktor. Az országos kormány által kiküldendő két igazgatósági tag legközelebb fog megnevezetni és bejegyeztetni.

A közgyűlés megbizta elnökét, hogy a kormányhoz eddigi támogatásáért köszönetet mondjon és jóakarátát a jövőre nézve is kérje ki.

A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésben Láczy Leó az igazgatóság elnökévé választott, dr. Mandic Nikola pedig a társaság jogtanácsosává neveztetett ki. Az igazgatóság ügyvezető igazgatókul dr. Grassel Györgyöt, aki eddig tükari rangban a szerajevói országos kormányhoz működött és Ehrenfeld Gyulát, a Banque Générale de Bulgarie várnai fiókjának igazgatóját nevezte ki. A bank a legközelebbi hetek folyamán kezdi meg tevékenységét, mielőtt irodájának már megkezdett be rendezését és szervezését befejezte.

— **Polgármester választás Károlyvárosban.** Tegnapra volt kitzve a polgármester-választás Károlyvárosban. A községtanács teljes számban összegyűnt. A választás azonban nem járt eredménnyel. A községtanács fele Banjanovics dr. volt polgármesterre szavazott, a másik fele Vinkovics dr. képviselőre. Mivel megállapodás nem jött létre, Zsepics alispán berekesztette az ülést. A jegyzőkönyvet a báni kormány elé terjesztik, mely mivel újból kiderült a községtanács munkaképtelensége, valószínűleg feloszlatja a községtanácsot.

— **Külföldi ujság — Magyarországról.** „Il mondo politico” a címe egy Pármában megjelenő új félhaví politikai szemlének. Ma érkezett első száma egy budapesti levelet tartalmaz, mely élénk színekkel ecseteli az általános részvétet, melyet a délolaszországi földrengés okozta rombolások Magyarországszerte keltettek. Levélíró hű fordításban közli a Wekerle, Kossuth, s Vaszary által a nemzethez intézet fölhívást is, s ismerteti a segítő-bizottság hathatós működését. Ugyanez a szám „La verita sulla Bosnia-Herzegovina” cím alatt hosszabb tanulmányt hoz Ováry Lipóttól, mely a szerb propaganda által terjesztett álhírek ellenében számot ad ama óriási anyagi és erkölcsi haladás és fejlődésről, melyet e két tartomány Ausztria-Magyarország 30 éves kormányzatának köszönhet.

UJDONSÁGOK.

— **A kivándorlási magyar hajóorvosok sérelmeik orvoslása végett a belügyminisztériumhoz benyújtott emlékiratukban óhajukat a következő pontokban foglalták össze. Kérnek:**

1. Hatáskört a kivándorlási törvénnyel kapcsolatos 50.000/1904. sz. a. miniszteri utasításnak a kivándorlók egészségi védelmére vonatkozó paragrafusai értelmében méltányos munkafelosztás alapján közte és az angol orvos közt. Ez irányban kívánatos, hogy a magyar kivándorló kezelése mindenképpen reá bízassék, valamint a többi magyar utas is hozzá ajánltassék.

2. Hogy nevezett utasítás néki kiadassék és ennek értelmében öt megillető ellenőrzés-, felügyeleti és intézkedésekben, amennyiben ezek a belföldön beszerzendő köt- és gyógyszerre és orvosi eszközökre vonatkoznak és egyébként is a magyar utasok egészségi érdekeit szolgálják — az angol orvos, ki, eddigelé legalább, mindig állandóbb alkalmazásban volt a társaságnál, öt mindjárt elejétől fogva hathatósan támogatni és mindenben kezére járni tartozzék. Nyelvbéli nehézségek esetén a „sok nyelvű” ápoló segít.

3. A magyar orvos az angoljal egyenrangú, mellérendelt legyen; nem „assistens”, mint eddig volt, hanem jelzése „magyar orvos” ezzel szemben pedig a másiké „angol orvos”; rangjuk az I-ső tisztének megfelelő és egyenruhájuk is, melyet a hajó szerez be nekik egymáshoz hasonló. A magyar orvos ezen rangjának megfelelő, világos és jól szellőzhető az angolival teljesen egyenértékű fix kabint kap, mely semmi körülmények között másnak ki nem adható, még csak át sem engedhető; homlokzatán jól láthatóan „Magyar orvos” felirással bír és ezzel szemben az angol orvosnak eddigi „Doctor” felírása helyett „Englisch doctor” jó.

4. A magyar orvos különben minden irányban teljes mértékben I. osztályú utasnak tekintendő, ennek megfelelő ellátásban részesül és kiszolgálására egy, nyelvükben teljesen jártos pincér állandó rendelkezésére.

5. Alapos ok nélkül el nem bocsátható.

6. A napidíj legalább 10 korona, de ebből a fogyasztott szesz italok árai levonathatnak, a fizetés hosszabb alkalmazásánál megfelelően emelkedik.

7. Az I. és II. osztályú utasok kezeléseért ha ezek már betegen jöttek a hajóra vagy betegségük nem a tengeri uttal függ össze, a rendes díjak járnak.

8. A kivándorlók és esetleg a többi magyar utasok részére a konyhát magyar szakács vezesse.

— **Meghalt Marie de Macchi.** Rómából jelentik nekünk: Az olasz opera-színházat váratlan és súlyos csapás érte. Macchi Mária a legszebb hangú és legünnepeltebb drámai énekesnők egyike harmincöt éves korában meghalt egy római magán klinikán, szerencsésen sikerült operáció után szívszélhűtésben. A kitűnő művész, akit a kritika méltán nevezett el Bellincioni egyenes utódjárak, nemcsak Olaszországban és nálunk, hanem Spanyolországban, Portugáliában, Oroszországban és Amerikában is tiszteletet, sikert szerzett az olasz operának.

A váratlanul elhalt művész csodaszép hangjában és behizelgő játékában nekünk fiúmeieknak is többször volt alkalmunk gyönyörködni. A Comunale-színház deszkáin Verdi „Alarcosbál”-jának Amáliájában és „Otello”-jának Desdemónájában és más kiváló szerepekben sok forró estélyen ünnepelte öt Fiume közönsége. A hangja a melynek fényén és erején nem fogott az idő, ma is visszacseng az emlékezetünkben és mi őszinte fájdalmat érzünk, amikor valamelyik — nekünk gyönyörű kulturális életet szerzett — művész hirtelen haláláról kell megemlékeznünk.

— **A munkásbiztosítási törvény életbeléptetése Fiumében.** Az új munkásbiztosítási törvény már jó ideje, hogy az ország minden részében — Fiume kivételével — életbelépett. Mint most megbízható forrásból értesülünk, a munkásbiztosítási törvényt ki fogják terjeszteni Fiuméra is. Az erre vonatkozó előmunkálatok megtették s így mi sem gátolja többé, hogy a kormány ezen szociális és humanos alkotását a fiumei munkások is élvezék. Fiumében különböző iparvállalatoknál és a kikötőben több mint 5000 munkás dolgozik, akik eddig a speciális viszonyok folytán ki voltak zárva a törvénybiztosította kedvezményekből. A törvény életbeléptetésének hozzájárulása Fiume speciális viszonyaira való hivatkozással történt. A lega dei datori (munkaadók szövetsége) ugyanis régebben memorandumban

fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben kimutatta, hogy a törvény eredeti alakjában nem alkalmazható Fiuméra. A legfontosabb változtatás, amit a munkaadók kívántak, az, hogy a biztosítási illetékeket a munkaadók ne h tenként fizessék be, hanem a munkaadók alapján. A kikötőmunkások legnagyobb részét tudvalevően nem hetibérrel, hanem naponként söt óránként díjazták s a legutóbbi esetek közé tartozik, hogy a kikötőmunkás egy egész hetet töltön ki egy munkaadóval. Már most, ha a belépő munkásért egész heti illetéket kellene fizetni, holott csak több órán át dolgozott, a munkaadót jelentékeny károsodás éri, ami eszedőnkint nagy összegre rughna. A kormány a törvénynek Fiumében való életbeléptetésénél tekintettel lesz a munkaadók érdekeire is.

A miniszterium a rendelet tervezetét már leküldte a fiumei munkásbiztosítási hivatalhoz, hogy ez tegye meg az észrevételeit rá. A fiumei munkásbiztosítási hivatal a napokban fogja megadni válaszáat Egan Lajos kerületi iparfelügyelő miniszteri osztálytanácsosnak, aki az ügy kiegészített tervezettel a köz. li időben felutazik Budapestre, az országos iparfelügyelőséghez s így valószínű, hogy a rendelet még február hónapban leérkezik ide s márciusban már életbe is léptethetik.

— **Hajórajunk cirkálása.** A balkáni zavarok kitörésekor cirkáló hajóinkat a Kattaró mellett levő Teodoba rendelték, ahol hadihajóink éjjel-nappal éber szolgálatot végeztek. A legénységnek megerősített szolgálata volt, amit csak az enyhített, hogy állandóan szép idő kedvezett nekik. A flotta november 22-ike óta volt Teodóban, ahonnan a napokban Raguzába rendelték. A hajóraj az „Erzherzog Karl” vezérhajó parancsnoksága alatt a múlt héten, e hó 12-én szedte föl borgonyát Teodóban és onnan Raguzá elé ment. Itt bizonytalan ideig marad, de a határszélről nem mozdul el. A flotta hajói állandóan cirkáló őrszolgálatot végeznek a dalmát tengerpart mentén.

— **Két új hadihajónk.** Ebben az esztendőben két újabb hadihajóval fog szaporodni haditengerészetünk hajóparkja. Valószínűleg már júniusban vízrebocsátják a „Radetzky” csatahajót, amelynek építését 1907. október 26-án kezdték meg. A hajó ikerhajója az „Erzherzog Franz Ferdinand”-nak, mely 14,500 tonna tartalmu. A másik új csatahajónk az „Admiral Spaun” nevet fogja kapni és szeptemberben kerül vízre. Gyorsjárati cirkálóhajó lesz, mely óránként 26 tengeri mérföld sebességgel fog haladni. Tüzérségi felszerelését hét 10 cm.-es Skoda-féle gyorstűzelő ágyu egészíti ki.

— **Megmentett vitorlás.** A Magyar-horvát hajóstársaság „Tátra” gőzöse szerdán reggel amikor Fiuméből Lussinpiccoló felé utazott a Tarcsina csatornában egy osztrák vitorlással, a „Tre Fratelli”-vel találkozott, melynek nem volt vitorlája és a hullámok játéka vált. A vitorlásról segélyt kértek. A „Tátra” kapitánya a vitorlás felé fordította a hajó orrát s a gőzösnek a dühöngő bóra miatt nem csekély nehézséggel, de sikerült a vitorlást a hajóhoz kötni s így a S. martinói kikötőbe vontatta. A „Tátra” két órai késéssel Lussinpiccolóba folytatta útját.

— **Az új olasz gymnasium költségei.** Az iskolaügyi bizottság úgy látszik bizik abban, hogy a községi olasz gymnasium felállítása ellen ez a mindenre kapható kormány nem fog akadályt gördíteni. Erre vall az, hogy a bizottság már az új iskola részletes költségeit is összeállította. A számok a következők:

Egyszer és mindenkorai beszerzések 6000 korona. Évi költségek: Házbér, iroda, könyvtári beszerzések, fűtés és világítás összesen 13,080 korona; a tanárok és szolgák évi fizetése összesen 29.000,13 korona. Az iskola évi fönntartása tehát több mint 40,000 koronájába fog kerülni a városnak. És mindez azért, hogy Gigante ur és a többi facér autonomista tanár álláshoz jusson.

— **A Danubius hajó- és gépgyár rt.** 1907/8. évi mérlegét 604,951 K tiszta nyereséggel zárta a tavalyi 388,546 K-val szemben és 15 K = 10% osztalékot fizet, a tavalyi 10 K = 6.7% -kal szemben. A mérleg szerint a felgyártmányok és anyagok értéke 4.752,800 K-ról 7.979,821 K-ra, a hitelezők követelése 9.204,265 K-ról 11.577,825 K-ra szaporodott. A mérleg-tételek az utolsó két évben így alakultak:

Vagyoni:	1907	1908
Gyártelep	2.179,579	6.606.755
Gépek, szerszám és felsz.	2.000,000	
Pénzkészlet	12,433	23,744
Adósságok	8.747,051	4.363.473
Felgyártmány és gyártási anyagok	4.781,045	7.979.821
Teher:		
Részvénytőke	4.500,000	4.500,000
Tartalékalap	385,142	315,142
Értékesítési tartalék	1.741,250	1.964,143
Fel nem vett osztalék	906	966
Hitelezők	10.804,265	11.577,835
Nyereség	388,546	615,717
Összesen	17.720,110	17.973,794

— **Vasutasok országos hitelbankja.** Az alakulóban levő Vasutasok országos hitelbankja r. t. ügyében legutóbb Pick S. felolvasást tartott a magyar szent korona országai Vasutas Szövetségének Royal-szállóbeli helyiségeiben. A felolvasást, mely a létesítendő bank jelentőségét vázolta, a megjelent vasutas közönség tetszéssel fogadta.

— **A Fatermelő Részvénytársaság vesztesége.** A Fatermelő Részvénytársaság, amelynek fióktelepe Fiumében, gyártelepe Bródban és Teslicz-ben (Boszniában) van, múlt évi mérlegét, amint értesülünk — 697.034 korona veszteséggel zárta le. Ez a nagy veszteség a múlt évi kedvezőtlen fizetletnek tulajdonítható. A társaság különben 1907-ben sem dolgozott valami nagy szerencsével, amennyiben az 1907. évi mérlege 100.476 korona veszteséggel záródott. A részvénytársaság 1900-ban alakult két millió korona alaptőkével, amelyet azonban 1904-ben 500.000 koronával, s 1906-ban ugyancsak 500.000 koronával három millió koronára emeltek fel. A társaság az első években egyébként igen kedvezően működött, amennyiben 1903-ban 6 százalékos, 1904-ben 7 százalékos, 1905-ben ugyancsak 7 százalékos, míg 1906-ban 6 százalékos osztalékot fizetett.

— **Croatia portland-cementgyár részvénytársaság (Zágráb)** cég alatt új részvénytársaság kezdte meg működését Zágrábban 1.5 millió K alaptőkével (7500 drb. 200 K-s részvény). Az igazgatóság tagjai Sverijuga Ferenc (elnök), Weiss Gyula (alelnök), Banda J., Crnadak Milivoj, Kolmar Ödön és Zibella János dr.

— **Megőrült asszony.** Sofranko Ursula pregradai illetőségű 43 éves asszony tegnap a via Duomo 8. sz. házban levő lakásában hirtelen megőrült. A szerencsétlen asszony lakásában rémes ordítást kezdett, akin az üldözési mániá és vallási téboly tört ki. Egy ismerős ember értesítette a közelben álló rendőrt, aki aztán bekísérte az asszonyt s akit a rendőrségtől mindjárt a kórházba szállítottak.

— **Részeg ember a sinéken.** Tegnap a késő éjjeli órákban a vasúti örök a szabad kikötőben egy holt részeg embert találtak a vágányokon fekvő. A mentők szállították be a rendőrségre, hol reggel kiderült róla, hogy angol tengerész. A kijózanodott ember, amikor megtudta, hogy milyen veszedelmes helyzetben volt, annyira megijedt, hogy mindent megígért a javulására.

— **A javíthatatlan.** A rendőrség letartóztatta Rundich Mátyás 62 éves grobnici illetőségű munkást, kit már többször kitiltott a város területéről s már lopás miatt is számtalanszor becsukatta.

— **A kikötőből.** Január 22-én. Érkezett: „Trieste” osztrák gőzös Calcuttából 5900 bál jutával és 60 tonna vegyes áruval, „Eugénia” osztrák gőzös Triesztből 300 tonna foszfáttal és 900 tonna vegyes áruval, „Babylon” német gőzös Hamburgból 1800 tonna búzával és 60 tonna vegyes áruval.

Indult: „Austria” osztrák gőzös Kobeba 1200 tonna cukorral és 200 tonna vegyes áruval.

Uj Varieté a Susák-szállóban.

Pesaro Vittorio vezetése mellett nem régen egy új tőkeerős varieté nyílt meg, a Susák-szálló földszinti helyiségeiben, mely állandó mulató hely lesz Susákonon, amennyiben a ház tulajdonosával sikerült a 3 évre bérbe vett helyiségeket szerződésben biztosítani. A fényes műsort jelenleg 12 elsőrendű művész játéka tölti ki.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 22. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Héderváry Lehel, a mentelmi bizottság előadója több mentelmi ügyet terjesztett elő.

Utána Éder Antal vitatkozik Sándor Pállal, aki megvádolta a kormányt az adóreform javaslat miatt. Majd áttér a javaslat bírálatára s azt mondja, hogy nem érti, hogy a javaslat állampapírok és záloglevelek mint adónemek megadóztatását miért vette fel? Javaslatban pénzügyintézeteknek adandó kedvezményeket vár, a mely a vidéki pénzügyintézetek forgalmának emelkedését is elő fogja segíteni.

A javaslatot elfogadja. Azután Hermann Ferenc beszél, aki igazságtalannak mondja a földadónak és földterületeknek új adó kivetésével való megterhelését.

Az ülést ezután folytatták.

Apponyi a királynál.

BÉCS, jan. 22. Apponyi Albert gróf miniszter ma ideérkezett és bankgassei Magyar Házban szállott meg. A miniszter itt féltizenegy órakor Ság Manó és Hódy Gyula képviselőket fogadta. Délelőtt 11 órakor Apponyi Schönbrunnba hajtatott a hol mindjárt kihallgatásra jelentkezett. Apponyi gróf Kossuth Ferenc képviselőjében jelent meg a királynál akinek jelentést tett az általános politikai helyzetről és aktuális politikai kérdésekről.

Polónyi Géza vádjai Zsitvay Leó ellen.

BUDAPEST, jan. 22. Polónyi Géza tegnapi beadványának hatása alatt bírói körökben nagy óvációt rendeztek Zsitvay Leó kuriai bíró, budapesti törvényszéki elnök mellett. Amikor ma reggel belépett a tárgyalás termébe, az összes esküdtek percekig tapsoltak neki és megéljenztek.

Zsitvay-t meglepte a bírának ez a meleg rokonérzése ő iránta, akiknek az óvációra azt felelte, hogy bár a bírának nem szabad tetszést vagy nem tetszést nyilvánítani a bírói munkában, neki, az öreg munkásnak mégis jólesik ez az éltetés.

Polónyi beadványáról a bírák felháborodva tettek említést, amire Zsitvay azt válaszolta nekik, hogy a felettes hatóságához beadványt fog intézni, amelyben válaszolni fog a rágalmakra.

Öngyilkos joghallgató.

ARAD, jan. 22. Winter József joghallgató ma egy ügyvéd irodájában, aki neki főnöke volt felakasztotta magát. Öngyilkosságának okát még nem tudják.

Öngyilkos kezelőtiszt.

BUDAPEST, jan. 22. Czombos Antal honvédszáz kezelőtiszt ma reggel a külső üllői-uti laktanyában agyonlőtte magát. Az öngyilkos ellen nemrég vizsgálatot indítottak.

Egy szövetkezet bukása.

BUDAPEST, jan. 22. Az Országos Iparhitel-szövetkezet volt igazgatójának Horn Istvának eltűnése következtében súlyos válságba esett, ami miatt ma délelőtt megtartott közgyűlésén egyhangulag kimondta a felszámolást.

Baksist akar minden török.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 21. A bojkottbizottság kijelentette, hogy a mozgalom megszüntetését a bárkatulajdonosok és a teherhordók ahhoz a feltételhez kötik, hogy az Ausztria-Magyarország által a Bosznia-Hercegovinában fekvő állami birtokok megváltása fejében a portának fizetendő összegből ők is részesedjenek.

Tittoni lemond.

BÉCS, jan. 21. A „Zeit“-nek jelentik Rómából, hogy Tittoni miniszter Svájcba utazott. Jól értesült politikai körök ezt az utazást lemondással hozzák összefüggésbe. Tittoni lemondását, amelyről már régebb idő óta beszélnek, most valószínűnek tartják.

Bolgárok és görögök véres harca.

SZALONIKI, jan. 21. A Monasztir melletti Klobucsisztába bolgárok volt komitácikkal gyarapodva, betötek és a templomot hatalmukba akarták keríteni. Köztük és görögök között véres összeütközés keletkezett, mely számos áldozatot követelt. Monasztirból Klobucsisztába kiküldött lovasság helyreállította a rendet.

Minden a kihordás- vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Telefon-számok :

Szerkesztőség 229

Nyomda 920

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos : Pesaro Vittorio

naponta nagy előadás

a következő elsőrendű művészek részvételével. Army Ada olasz énekesnő. Walthon Poldi bécsi szubrette. Blanche Alice német szavalónő. Miss Ella egyensúlyművésznő. Cavalli Eugenia olasz művésznő. Vukotics Nikola átváltozó művész. Rosario Sevillanita híres andaluziai táncosnő. Tauber Márton bécsi komikus. John Károly hasbeszélő. Duo Seymour angol táncosnők. Lindau Lina német szubrette. Vels Arthon zenebohóc.

Kezdeté este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Kiadó egy nagyon szépen

butorozott szoba

február 1-től. Via Pomerio 1. Casa Celligoi, földszint jobbra.

„M-i-i-t ?“ — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes búvészártyát tartalmaz.

Figyelem!

Csak Rendulics M. fűszerkereskedésében Piazza Mercato coperto, Braida kapható a legolcsóbb árban: nullás liszt 100 kilója K. 38.—, Tea 1 kg. K. 6.—, egy láda uborka (12 háromliteres üveg) K. 20.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMEBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli

Kifogástalan fogakat fogsorokat

aranyhidakat stb. stb.

Csakis PÁLMAI ISTVÁN

fogműtermében

Fiume De la Ville szálló II. em.

készítenek precíz kivitelben.

VARIÉTÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KÖRZŐ.

Naponta a hírneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hátsó-érsénye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) másfél órai esti foglalkozásra jó fizetéssel felvétetik „A Tengerpart“ kiadóhivatalában Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház, I. emelet.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szíves tudomására adni, hogy a Corso 7. szám alatt (a III. emeleten egy

Szépség- és hajápolási termet

nyitottam. A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur), villanyos arcmasszázs (vibrations massage), szemölcselevél és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Bálokra, ünnepélyekre s színházi előadásokhoz diszfésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások kívánatra a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Minél számosabb megbízást ér mély tisztelettel

Schön I.

Corso 7, III. em. Jellusich fényképész házában.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos házszerből várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Örményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.

Elő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésszerűen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárataiban).

Cserepes növényben nagy választék.

Globus Hirlapügynökség.

Ujság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Cirkvenica

Palace Hotel THERAPIA Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.

Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.

Penzió 7 koronától.

Tökéletes orvosi berendezések. Orvos dr. Gróó Béla.

Prospektust küld:

THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Ég- és széküldési raktár:
„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babic Hinko, Mizzan Adorján Prodám János, Prodám F. Schindler Adolf gyógyszertárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

VELENCZE BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Új épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2^{1/2}-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitűnő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrássy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lifi, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco

Az előkelő idegenek

találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron.

— és étlap szerint. —

Tulajdonos: Leopold Alfréd

Venier Penzió és Vendéglő

Velence Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Étterem kilátással a Szt. Márktérre.

— Kitűnő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s. Tulajdonos

(a Quadri kávé mellett) Marco Venier.

Olcsó cipő

Nagy vétel folytán bámulatos olcsón ad el férfi- női- és gyermek cipőket

Szekulesz Sándor japán és kínai áruház

Hirdessen „A TENGEFPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a melyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGEFPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.